

Verhalen uit Schoonhoven 1845-1850

Eigenlijk wist ik heel weinig over het verschil tussen Oud-Katholiek en Rooms-Katholiek. De 'gesprekken' met pastoor Ten Brink in de Molenstraat en pastoor Bikker in de Nes helderden veel voor me op. Weliswaar bleef de pijn van pastoor Bikker over het schisma tussen de beide Katholieke bloedgroepen het sterkst bij me hangen.

En ik leerde hoe het katholieke leven in Schoonhoven was ontwikkeld na de Reformatie. Natuurlijk kwam de naam van Oud-Katholiek pastoor Henricus van Berkum, de stadsschrijver, erin voor. Hij woonde in de toenmalige pastorie, Lopikerstraat 55; het huis met het vluchtpoortje.

WED. N. A. M.	VOORNAMEN	STADT OF BUREAU	VERHOOR	VERHOOR	VERHOOR	VERHOOR	VERHOOR	VERHOOR	VERHOOR
18	Bikker	Beekland Berkum Berkum Berkum Berkum Berkum	Beekland Berkum Berkum Berkum Berkum Berkum	1845 1845 1845 1845 1845 1845	1845 1845 1845 1845 1845 1845	1845 1845 1845 1845 1845 1845	1845 1845 1845 1845 1845 1845	1845 1845 1845 1845 1845 1845	1845 1845 1845 1845 1845 1845

"Hoe heet je?" vroeg ik. "Katrein," was het antwoord. "En wie schoot daar zo schielijk weg? Jan Klaassen?" Ze schoot in de lach: "Nee, Jan Bikker, mijn vrijer." "Jan Bikker? Familie van?" Ze knikte: "Hij moet 'oom' zeggen tegen mijnheer pastoor."

Nes 35-37

Dwang leidt tot scheuring

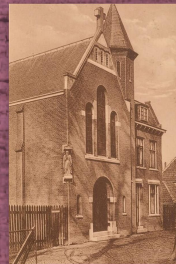
Oud-Katholiek pastoor Nicolaas Bikker

Plots zwaaide de deur open en stond de pastoor in de kamer. Wat was hij klein! Ik schatte hem op amper anderhalve meter. Ogen, die zowel streng als invoelend waren, keken mij aan vanuit een open en vriendelijk gezicht. Pastoor Bikker besloot dat we naar zijn studeer gingen en ik stapte even later zijn indrukwekkende bibliotheek binnen. De geur van oude boeken streelde mijn neus en gulzig keek ik rond. "Aurelius Augustinus!" Ik wees naar een boek in rijkbestempeld witleren band. "Jazeker, een goed Oud-Katholiek heeft grote liefde voor Augustinus' geschriften, nietwaar?" Ik keek hem blijkbaar vragend aan. "U bent geen Katholiek?" Ik schudde mijn hoofd. Hoe kon ik hem uitleggen wat Hersteld Hervormd was? Dat lag nog zó ver in het verschieft. Ik hield het maar bij 'Hervormd' en daar was niks aan gelogen! "Aha, ik heb het genoeg een protestant op mijn studeer te hebben. Dat is denk ik de eerste keer in de 25 jaar hier in Schoonhoven! Ik ontmoet wel Rooms-Katholieken, echter een Hervormde in huis is me nog nooit overkomen!"

"De Reformatie heeft onze kerk ontwricht en door het ontbreken van de bisschoppelijke structuur waren de Nederlanden gedevalueerd tot missiegebied. Dat gaf ons hier wel de nodige vrijheid om op onze eigen manier kerk te zijn. Niet los van Rome, maar wel vrij. En daar zit tot op de dag van vandaag het probleem."

Na Schoonhoven werd Nicolaas Bikker pastoor in Utrecht en was bij de bouw van de Sint Jacobuskerk betrokken, hoewel hij vanwege zijn leeftijd en zwakte zijn dienstwerk had moeten neerleggen. De kerk werd op 14 december 1870 ingewijd door aartsbisschop Henricus Loos, opvolger in rechte lijn van de eerste bisschop, Willibrord. Zo zien Oud-Katholieken dat nóg. Thans is dit godshuis een woonkerk.

"Dat Utrechtse schisma, vanwege de afzetting van Petrus Codde, deed in 1723 de Oud-Katholieke Kerk ontstaan. Ik zie het als een tijdelijke scheiding. We zweren de paus niet af, maar zijn wel voorzichtig met zijn invloed. Het leven in de parochie en onze Eucharistie verschillen niet. Het probleem zit in de top van de kerk. Dwang van bovenaf leidt tot scheuring van het grondvlak. Maar zou dat niet weer tot elkaar kunnen komen? Ik hoop het." Ik zag een gematigde geest tegenover me. Dat was fijn praten. Daarom hoopte ik dat deze bruggenbouwer ook gelijk zou krijgen. We namen hartelijk afscheid en ik beloofde hem mijn verhaal, als het klaar was, te laten lezen. Katrein liet me uit en ik groette: "Doe Jan Klaassen de groeten!" Ze kreeg opnieuw een rode kleur.

Petrus Codde

Oude situatie

